

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-09-16
Diarienummer: KSN-2026-00113
Kommunfullmäktige

Handläggare:
Cornelia Gustafsson

Inlämnade motioner till kommunfullmäktige 21 september 2026

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar

1. **att** inlämnad motion överlämnas till kommunstyrelsen för beredning.

Ärendet

Ledamot i kommunfullmäktige får väcka ärende genom en motion. En motion ska om möjligt beredas på sådant sätt att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen väcktes. I övrigt gäller för motioner vad som regleras i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Inlämnad motion

- Motion om riktlinjer för detaljplaner från Anders A Aronsson, politiskt obunden
- Motion om stärkt profilbygge av Uppsala - En slottskupol på varje central nybyggnation från Stefan Hanna (UP)
- Motion om stärkt profilbygge av Uppsala - Några fordonshinder i form av en viking från Stefan Hanna (UP)

Motion om riktlinjer för detaljplaner

Bakgrund

Översiktsplanen för Uppsala kommun ger övergripande inriktning för samhällsplaneringen, de allmänna ambitionerna kommer till uttryck i Översiktsplanens (ÖP) kapitel 1.1 – 1.4. Där finns bl a följande målbild för 2025:

Uppsala 2050: *Det är lätt att tillgodogöra sig och bidra till samhällets kvaliteter – både i vardagen, i arbetslivet och för Uppsalas näringsliv. Det offentliga rummet och boendemiljöer ger möjlighet till möten, rekreation och inspirerande upplevelser för boende och besökare. Bebyggelse, rörelsestråk och lokalisering av mål- och mötespunkter främjar trygghet, närhet och ett enklare vardagsliv för människor i olika åldrar och med olika livsstilar.*

Målbilden och de övriga texterna i kapitel 1 i ÖP är riktningsgivande för plan- och byggnadsnämndens arbete med såväl detaljplaner som bygglov. Det finns dessutom en rad riktlinjer som ska tillämpas, som *Riktlinjer för arkitektur och gestaltning, Uppsalas färger, Riktlinjer för solceller och solfångare, Riktlinjer för parkeringstal, Riktlinjer för skyltar* och *Riktlinjer för lekmiljöer på allmän plats*, för att nu nämna de viktigaste. Men det finns fler av de etthundraen gällande riktlinjerna, tjugo programmen, sexton policys och tjugofem handlingsplaner som återfinns på kommunens hemsida att ta i beaktande av inom plan- och byggnadsnämndens ansvarsområde. I grunden ligger förstås Plan- och bygglagen och diverse kompletterande förordningar från Boverket m fl.

Utgångspunkter för samlade detaljplaneriktlinjer

De detaljplaner som medarbetarna inom stadsbyggnadsförvaltningen lägger fram för plan- och byggnadsnämnden är av hög kvalitet, nämnden har mycket kvalificerade och professionella underlag för beslutsfattandet. Men från ett gott utgångsläge går det att utveckla arbetet i flera perspektiv:

- Samla av plan- och byggnadsnämnden (PBN) beslutade riktlinjer och andra för PBNs ansvarsområde relevanta riktlinjer, till ETT dokument. Samtidigt ser man förstås över innehåll och formuleringar i de olika riktlinjerna.
- Idag finns ingenstans uttryckt som politiskt viljeinriktning att såväl barn- som äldreperspektiv ska inkluderas i detaljplaner. I vissa fall är det inte relevant, om det gäller en mycket begränsad yta där det ska uppföras en elcentral t ex, men det är undantagsfall. Detaljplanerna för framförallt nya bostadsområden innehåller numera i vart fall skrivningar om barnperspektiv, eftersom vi i nämnden fr o m 2019 började efterfråga detta mycket tydligt. Men beskrivningarna om barnperspektiven behöver utvecklas i detaljplanerna, det som skrivs om är

nästan enbart skolvägar. Men barn och ungdomar går eller cyklar inte bara till och från förskolan eller skolan. Hur är det med utrymmen för lek och för sport, lokaler för föreningsverksamhet, förflytta sig mellan ny och befintlig bebyggelse? Det har till en del större detaljplaner tagits fram särskilda barnkonsekvensanalyser, där framkommer ofta många bra aspekter att väga in i planarbetet. Det är minst lika angeläget med barnkonsekvensanalyser som med inventeringar av fladdermöss och cinnoberbagge.

- Barnkonsekvensanalyser ger ett av flera viktiga underlag för bättre beskrivningar av de sociala aspekterna i respektive detaljplan. Det handlar om att beskriva hur det planerade området är tänkt att bli som boendemiljö, som hem och närmiljö för de som flyttar in. Det är angelägna hållbarhetsfaktorer, omtanke om trivsel och trygghet, närhet till olika former av service, handel och kommunikationer, praktisk utformning av gemensamma funktioner (för avfallshantering och återvinning t ex) samt inte minst grönytor.
- I boken "Urban grönska för alla" skriver förre stadsträdgårdsmästaren Lars Johansson i inledningen:
"Husen är bara mellanrummen mellan platserna". Vad jag vill säga med det är att i en stad är det inte de enskilda husens utformning som avgör hur stadens grönska, parker och offentliga rum upplevs och används. Det viktiga är hur husen placeras i relation till varandra och det är det som avgör hur hela stadslandskapet och dess parker och platser formas.
Särskilt då en detaljplan gäller ett större område är en kreativ och miljöanpassad planering av grönytor mycket viktig. Hur tillvaratar man de naturliga förutsättningarna på den aktuella platsen?
- Oftast planläggs bebyggelse; bostäder eller verksamhetslokaler; i anslutning till befintlig bebyggelse. Hur kommer de nya bostäderna eller industribyggnaderna eller handelsområdet in i omgivningen? Hur kommer trafikflödena att påverkas? Hur blir parkeringssituationen? Även om en detaljplan reglerar byggnation inom en viss begränsad yta så behöver planen även beskriva om och hur det nya tillför värden även för omgivningen.
- Detaljplaner tar lång tid att ta fram eftersom som så många underlag måste tas fram, många utredningar om alla tekniska och platsspecifika förutsättningar krävs. Grundförhållanden, VA-kapacitet, kulturmiljö, dagvattenhantering, siktlinjer, solstudier, skuggning olika tider på dygnet, vid olika årstider, med mycket mera. Alla utredningar är kostnadsdrivande, de samlade byggkostnaderna påverkas, vilket i sin tur ger högre boendekostnader. Det bör vara möjligt att effektivisera i planprocessen, prioritera hårdare.
- Utöver de lagstadgade formerna för inhämtande av synpunkter från berörda; samråd och granskning; är det viktigt att fortsatt utveckla formerna för medborgarinflytande i planprocesserna, särskilt i tidiga skeden och i flera perspektiv.

- I vissa fall behöver en detaljplan innehålla mycket regleringar om utformning, höjder, materialval med mera. Det gäller främst vid planering av byggnation i känsliga kulturmiljöer. Men – i det flesta fall borde det vara möjligt att sätta flexibla ramar, så att byggnader och områden när det kommer till bygglovs-skedet och det handgripliga utförandet kan anpassas till behoven för den verksamhet som ska bedrivas. Nödvändiga men tillräckliga regleringar i plankartan, det är en tydlig riktlinje som bör gälla.
- För övrigt är det viktigt med hög eller i vart fall god arkitektonisk kvalitet på all byggnation, såväl bostäder som industribyggnader, broar och annan infrastruktur samt verksamhetslokaler. God estetik behöver inte fördyra, men bidrar till en trivsam, fin stadsmiljö.

Förslag till beslut

Jag föreslår kommunfullmäktige besluta

- att uppdra till plan- och byggnadsnämnden att utforma och besluta om riktlinjer för Uppsala kommuns beredning av detaljplaner,
- att plan- och byggnadsnämnden vid utformningen av riktlinjerna beaktar i motionen angivna utgångspunkter, samt
- att nämnden delger kommunfullmäktige riktlinjerna då de fastställts.

Uppsala 2026-09-11

Anders A. Aronsson
Ledamot (-)

2026-09-16

Motion om stärkt profilbygge av Uppsala

En slottskupol på varje central nybyggnation

Bakgrund:

Uppsala city behöver stärka sin identitet och attraktion. Det gör invånarna stoltare och besökarna mer positiva till Uppsala. Ett sätt att stärka Uppsalas identitet är att vid bygglov kräva att varje nybygge i Uppsala city på något sätt ska inkludera en slottskupol liknande dem som finns på Uppsala slott. Med fördel tillåts dessa konstdetaljer på nya fastigheter att ha sina egna färger och rimliga variationer. Runt om på jorden finns samhällen som utvecklar sin identitet på liknande sätt och därigenom blir mer attraktiva destinationer.

Jag yrkar:

att varje nybygge i city på taket ska inkludera någon form av slottskupol liknande dem på Uppsala slott.

Stefan Hanna

Partiledare

Utvecklingspartiet demokraterna

Motion om stärkt profilbygge av Uppsala

Några fordonshinder i form av en viking

Bakgrund:

Uppsala city och området vid Gamla Uppsala högar behöver stärka sin identitet och attraktion. Det gör invånarna stoltare och besökarna mer positiva till Uppsala. Ett enkelt, praktiskt och billigt sätt att stärka Uppsalas identitet är att på lämpliga platser i city och i Gamla Uppsala ställa upp fordonshinder i sten utformade som en viking.

I Dalarna har de fordonshinder i sten i form av dalahästar. De finns i anslutning till populära turiststråk. På Gotland, i Visby, har de fordonshinder i form av får i sten. Dessa fordonshinder gör praktisk nytta samtidigt som platserna blir mer attraktiva destinationer. Uppsalas vikingaarv är en allt för oexploaterad tillgång som vi måste utnyttja i mycket större utsträckning. Inte minst kan en starkare exploatering av vår vikingahistoria ska många värdefulla jobb inom Uppsalas besöksnäring.

Jag yrkar:

Att kommunen ska upphandla fordonshinder i form av en viking, i sten, som kan användas på lämpliga platser i Uppsala city och i Gamla Uppsala.

Stefan Hanna

Partiledare

Utvecklingspartiet demokraterna